

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI NÁRODNÍHO KONSORCIA REFERNET ZA ROK 2017

Zpracovala: Mgr. Zdeňka Šimová (Národní vzdělávací fond, o.p.s.)

I. O projektu ReferNet

ReferNet je projekt iniciovaný Evropským střediskem pro rozvoj odborné přípravy (Cedefop), agenturou Evropské komise zaměřenou na rozvoj odborného, počátečního i dalšího vzdělávání v širších souvislostech.

Hlavním úkolem ReferNetu je zpracovávání periodických přehledově-analytických zpráv o systému a politice odborného vzdělávání v dané zemi sloužících zejména jako:

- podklady pro politické rozhodování Evropské komise v oblasti evropského odborného vzdělávání (počáteční i další), pro stanovování optimální strategie do budoucna, a pro tvorbu specifických doporučení Evropské komise pro jednotlivé země v oblasti odborného vzdělávání,
- nástroj monitoringu vývoje odborného vzdělávání v evropských zemích, a k mezinárodnímu srovnávání situace v jednotlivých zemích,
- zdroj příkladů dobré praxe a dalších informací využitelných při rozhodování tvůrců národních politik a dalších expertů.

Zejména v posledních letech v kontextu Strategie EU 2020 stoupá význam ReferNetu jako klíčového nástroje pro hodnocení postupu jednotlivých zemí k realizaci cílů Strategie EU 2020 a pro tvorbu specifických doporučení Evropské komise pro jednotlivé země v oblasti odborného vzdělávání (jedná se o reporting vývoje ve vztahu k cílům strategie).

Česká republika se k síti ReferNet připojila v roce 2004 spolu se vstupem do EU. V čele každé národní sítě stojí národní koordinátor, který na svoji činnost získává grant od Cedefopu podmíněný spolufinancováním ze strany národních orgánů. V ČR se od začátku projektu se na pozici národního koordinátora střídají po dvou letech Národní vzdělávací fond o.p.s. (NVF) a Národní ústav pro vzdělávání (NÚV). Toto střídání je zakotveno smluvně mezi oběma partnery a podpořeno ze strany MŠMT.

Garantem projektu je národními orgány jmenovaný národní reprezentant sítě ReferNet - osoba odpovídající za odbornou kvalitu a relevanci výstupů projektu a garantující procesy související s realizací projektu na národní úrovni.

V prosinci 2015 byla **uzavřena na období 2016-2019 čtyřletá rámcová smlouva mezi Cedefopem a Sdružením ReferNet ČR¹**. V rámci této smlouvy Cedefop každoročně uzavírá s národním koordinátorem specifickou smlouvu o konkrétních pracovních úkolech na další rok. V letech 2016 a 2019 je koordinátorem a partnerem pro uzavření roční grantové smlouvy NÚV, v letech 2017 a 2018 NVF.

V roce 2017 zastával funkci národního koordinátora Národní vzdělávací fond (NVF).

II. Výstupy za rok 2017

Aktualizace dotazníku o politice odborného vzdělávání (VET Policy Report)

V pracovním roce 2017 konsorcium zpracovalo strukturovanou podkladovou zprávu za ČR, která se týkala pěti střednědobých cílů a principů stanovených v závěrech ze setkání ministrů pro vzdělávání v Rize (červen 2015). Členské země se ve zprávě zaměřily na své priority směrem ke střednědobým cílům a na způsoby, jakými je na národní úrovni plní.

Zpráva o politice odborného vzdělávání slouží Cedefopu jako významný zdroj informací pro přípravu přehledů o pokroku, které učinily jednotlivé země v oblasti plnění společných cílů, a i k přípravě souhrnných analytických zpráv. Slouží také jako informační podklad pro Evropskou komisi v kontextu tzv. „evropského semestru“.

¹ „Sdružení ReferNet ČR“ vzniklo za účelem realizace mezinárodního grantového projektu ReferNet na základě smlouvy mezi dvěma klíčovými aktéry – Národním ústavem pro vzdělávání a Národním vzdělávacím fondem.

Zpráva se zpracovávala v prostředí online platformy, kterou pro tyto účely vytvořil Cedefop. Cedefopu byla zpráva odeslána **v dubnu 2017** po té, co byla validována Řídícím výborem ReferNetu a Národní reprezentantkou (MŠMT).

Zpráva má již několik let formu dotazníkového podkladu pro Cedefop, která nepředstavuje ucelený produkt určený pro externí čtenáře. Z tohoto důvodu také tento podklad již není zveřejňován na webových stránkách Refernetu.

Popis systému odborného vzdělávání (VET in Europe – Country report)

Zpráva je v posledních letech aktualizována s dvouletou periodicitou. V roce 2017 nebyla zpracovávána nová aktualizace, obdrželi jsme však komentáře Cedefopu k aktualizaci zpracované v roce 2016. Po vyjádření NVF i NÚV k těmto připomínkách Cedefop zprávu zveřejnil na svých webových stránkách a byla zpřístupněna i prostřednictvím webových stránek českého ReferNetu (k dispozici ke stažení zde: https://cumulus.cedefop.europa.eu/files/vetelib/2016/2016_CR_CZ.pdf).

Novinky z oblasti odborného vzdělávání v ČR

Síť ReferNet pravidelně informuje Cedefop o vývoji v odborném vzdělávání a souvisejících tématech prostřednictvím krátkých aktuálních článků zasílaných 4x ročně. Články jsou zveřejňovány na webu Cedefopu, prostřednictvím jeho online zpravodajství rozesílány odborníkům z celé Evropy, a rovněž slouží jako podklad, který Cedefop využívá pro zpravodajství účastníkům výročních zasedání DGVT (Direktorát EK pro odborné vzdělávání a přípravu) a Poradního výboru pro odborné vzdělávání (Advisory Committee for Vocational Education and Training).

V roce 2017 tým ReferNetu ČR ve spolupráci s partnery z Národního konsorcia zpracoval čtyři novinky. První letošní zpráva byla zaslána Cedefopu **v dubnu 2017** a nesla název Rozvoj vyššího odborného vzdělávání v České republice. Zprávu zpracoval tým AVOŠ a jejím obsahem bylo shrnutí nejdůležitějších bodů rozvoje tohoto segmentu vzdělávání v roce 2016. Druhou zprávu zpracoval tým NVF a jejím obsahem byly základní informace o rozvoji iniciativ souvisejících s nástupem 4. Průmyslové revoluce, zejména tzv. Práce 4.0, která přináší nové výzvy pro oblast zaměstnanosti a trhu práce. Zpráva byla Cedefopu odeslána **v červenci 2017**. Třetí novinka informovala o rozvoji aktivit souvisejících z digitálním vzděláváním, zejm. tzv. Digikoalice, v ČR. Čtvrtá novinka přinesla výtah z hlavních zjištění pravidelného šetření CVVM o názoru veřejnosti na kvalitu škol. Toto téma bylo vybráno v návaznosti na aktuální výzkumné aktivity Cedefopu v oblasti názorů občanů na odborné vzdělávání (zejm. např. Opinion Survey on VET in Europe). Obě tyto zprávy byly Cedefopu zaslány **v prosinci 2017**.

Novinky odeslané Cedefopu jsou k dispozici v české i anglické verzi na webových stránkách Refernetu: <http://www.refernet.cz/politika-odborneho-vzdelavani> (v sekci Krátké zprávy o dění v odborném vzdělávání v ČR).

Leták Zaostřeno na odborné vzdělávání (Spotlight on VET)

Jedná se o informační leták v rozsahu šesti stran, jehož cílem je představit klíčové jevy, silné stránky a výzvy národního systému. Od roku 2013 ji Cedefop publikuje v jednotné grafické podobě, která obsahuje vizuálně sjednocené schéma vzdělávacích soustav všech členských zemí. V roce 2017 došlo pouze k dílčím drobným korekturám, neboť vzdělávací systém se zásadním způsobem nezměnil. Anglická i česká verze jsou k dispozici v oddíle Leták Zaostřeno na odborné vzdělávání na <http://www.refernet.cz/odborne-vzdelavani-v-cr/popis-systemu-odborneho-vzdelavani>. Vytištěné letáky z roku 2016 jsou pro zájemce k dispozici v NVF.

Průzkum mobility v počátečním odborném vzdělávání (Pilot survey on IVET mobility questionnaire)

Od roku 2015 jsou zpracovávány podklady pro Cedefop z oblasti mobility v odborném vzdělávání. V ČR téma zpracovává tým NÚV ve spolupráci s Domem zahraniční spolupráce. Zprávy mají formu rozsáhlého online dotazníku, jehož cílem je zjistit a zhodnotit, jaká je situace v členských zemích EU v oblasti podpory a propagace mobility v rámci Evropy i mimo ni, jaké jsou z hlediska mobility nejčastější překážky a slabiny v politice odborného vzdělávání jednotlivých zemí a jaká je metodika monitorování mobility.

Dotazník byl zaměřen zejména na podmínky mezinárodní učební mobility mladých lidí (žáků) v několika tematických oblastech: informace a poradenství o možnostech učební mobility (viditelnost a dostupnost kontaktních míst); administrativní a institucionální otázky vztahující se k učební mobilitě v zahraničí; uznávání výsledků učení a partnerství; financování; motivace k účasti na činnostech spojených s nadnárodní mobilitou ve vzdělávání; příprava na mobilitu; kvalita příležitostí; přenositelnost grantů a půjček; znevýhodnění studenti a úloha šířitelů.

Pro rok 2017 byly naplánovány tři směry aktivit:

- Vypořádání připomínek Cedefopu k dotazníku odevzdanému v roce 2016 (Proces A). Tato aktivita byla splněna **v dubnu 2017**.
- Zpracování nové sady otázek (Proces B). Tato aktivita byla Cedefopem zrušena.
- Aktualizace shrnutí národních informací v podobě tzv. „country fiche“, která byla vytvořena na základě dotazníku odevzdaného v roce 2016, se zohledněním nejnovějšího vývoje (Proces C). V „country fiche“ za ČR byly provedeny pouze formální korekce, neboť k žádným významným změnám v systému nedošlo. Po validaci národní reprezentantkou byla „country fiche“ odeslána Cedefopu počátkem **prosince 2017**.

Informace získané v průzkumu jsou využity jako zdroj dat do tzv. Mobility Scoreboard, nového nástroje Cedefopu, který má umožnit politickým činitelům identifikovat překážky a slabá místa v politice i praxi. Scoreboard se nachází na tomto odkazu <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/mobility-scoreboard/>

Tematické aktivity – studie (tzv. „Articles“) nebo průzkumy

Počínaje rokem 2013 začaly být sítí ReferNet zpracovávány kratší tematické studie v rozsahu 10-20 stran, jejichž témata volí Cedefop vždy na základě aktuálních priorit evropské vzdělávací politiky. Jsou obvykle zpracovávány dvakrát ročně. Jejich cílem je poskytnout základní přehled o zvolené problematice na národní úrovni zejména pro účely mezinárodní komparace, slouží rovněž jako podkladový materiál pro další práci Cedefopu a následně i Evropské komise.

V roce 2017 byly zpracovány následující dvě zprávy:

„Outreach and Guidance in Upskilling Policies in the Czech Republic“. Úkolem této zprávy bylo stručně popsat situaci v ČR v oblasti poradenství a opatření, která jsou realizována metodou „outreach“ (tj. „vykročením“ za klienty, kteří nejsou existujícím systémem nijak podchyceni). Zpráva byla zaměřena zejména na opatření pro cílovou skupinu NEETs (mladí, kteří nejsou ani ve vzdělávání ani v zaměstnání) a pro dlouhodobě nezaměstnané, a připojeny měly být dva příklady dobré praxe, kdy je metoda „outreach“ využita. V ČR je realizováno jen málo projektů, které by splňovaly přesně zadání Cedefopu, proto byly po konzultaci s Cedefopem vybrány dva projekty, které splňují zadání alespoň částečně. Jedná se jednak o projekt Transfer (Komplexní program podpory mladých lidí na trhu práce v Ústeckém kraji), a mezinárodní projekt Goal zaměřený na nízkokvalifikované a další osoby zvýšeně ohrožené na trhu práce. Zprávu zpracoval tým NVF a NÚV s využitím podkladů od realizátorů projektu Transfer.

Po validaci Řídicím výborem ReferNetu a národní reprezentantkou byla **v červenci 2017** zpráva odevzdána Cedefopu. V prosinci 2017 Cedefop zaslal komentáře a doplňující otázky. Po jejich zpracování bude finální podoba zprávy v českém i anglickém jazyce zveřejněna na webu www.refernet.cz.

„**Article on ‘Cedefop European Public Opinion Survey on VET’**“. Druhou tématickou zprávu zadal Cedefop se záměrem získat národní zpětnou vazbu k výsledkům svého šetření „Cedefop Public Opinion Survey on VET“, které proběhlo v roce 2016 ve všech zemích EU. Národní týmy ReferNetu obdržely základní statistická data za svoji zemi a jejich úkolem bylo tyto výsledky okomentovat, zasadit je do adekvátního kontextu, doplnit o informace z národních zdrojů a navrhnout další směry výzkumu. Za ČR zpracoval zprávu tým výzkumných pracovníků NVF a NÚV. Cedefopu byla zaslána **v prosinci 2017**. Finální verze zprávy, po zpracování případných připomínek Cedefopu, bude zveřejněna na webu www.refernet.cz.

Zvyšování povědomí o odborném vzdělávání a ReferNetu („Visibility actions“)

V návaznosti na Diseminační strategii ReferNetu a za přispění členů konsorcia byl začátkem roku 2017 vytvořen předběžný plán akcí, kde je možno podporovat povědomí o odborném vzdělávání a projektu ReferNet.

V srpnu 2017 byl nově vydán aktualizovaný a doplněný propagační leták o ReferNetu v Českém jazyce. Pro zájemce je k dispozici v NÚV a v NVF.

Široké veřejnosti byl ReferNet představen 4. 5. 2017 na Dni Evropy na Střeleckém ostrově v Praze prostřednictvím tištěných materiálů a vědomostního kvízu.

Podklady ReferNetu byly využity pro srovnání systémů dalšího vzdělávání učitelů a školitelů v několika evropských zemích, které bylo prezentováno na konferenci sítě TT-net 1.12.2017 v Berouně.

Informační materiály ReferNetu i Cedefopu byly distribuovány na odborných akcích a prostřednictvím partnerů. Jednalo se zejména konferenci ICOLLE Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně (12. 9. – 13. 9. 2017), konferenci Škola základ života – Vzdělávání 4.0 pro Moravskoslezský kraj (13.11.2017), kterou pořádal NVF ve spolupráci s CIIRC ČVUT, Moravskoslezským krajem a dalšími institucemi. Dále byly materiály ReferNetu distribuovány na Kulatém stole ECVET na Úřadu vlády dne 24.11.2017 a průběžně v oborových skupinách NÚV.

Materiály ReferNetu jsou distribuovány v prostorách partnerských institucí (zejm. NVF, NÚV a DZS) a zejména materiály o českém vzdělávacím systému v angličtině distribuují pracovníci NVF a NÚV na zahraničních cestách.

Národní webová stránka ReferNetu

NVF průběžně spravoval a doplňoval webovou stránku www.refernet.cz. Stránka je pravidelně z hlediska vzhledu a funkčnosti velmi dobře hodnocena Cedefopem. Stránky jsou automaticky propojeny s webovými stránkami Cedefop i členů mezinárodní sítě ReferNet. To umožňuje uživatelům sledovat všechny aktuality, novinky a publikace Cedefopu. Existuje také možnost přihlášení zájemců k odběru RSS zpráv. Kromě zpráv byly na webové stránky průběžně zařazovány aktuality v českém jazyce – jak z českého prostředí, tak překlady ze zahraničních zpráv z oblasti odborného vzdělávání. Pravidelně byly překládány do češtiny informace ze stručných zpráv Cedefopu – tzv. Briefing Notes.

Další aktivity

• Zasedání Národního konsorcia ReferNetu ČR

Zasedání všech členů Národního konsorcia a zasedání Řídicího výboru se konalo 15.12.2017. Hlavní náplní tohoto zasedání bylo schválení Výroční zprávy a Plánu práce na další období, ale také projednání a zhodnocení nejdůležitějších výstupů sítě ReferNet ČR a

Cedefopu. Druhá část zasedání byla věnována prezentacím členů Národního konsorcia o jejich aktivitách a aktuálnímu dění v relevantních oblastech.

- **Mezinárodní zasedání sítě ReferNet**

Na mezinárodní úrovni se síť ReferNet setkává zpravidla dvakrát ročně. Jednak jde o plenární zasedání organizované v sídle Cedefopu v Soluni, a jednak o tzv. regionální fórum organizované s pomocí vybraných zemí, kde se setkává vždy pouze polovina členů sítě v užším, více pracovně laděném, kruhu. V letošním roce se zástupkyně Českého ReferNetu Z. Šimová (NVF) a M. Kaňáková (NÚV) účastnily regionálního fóra v Helsinkách v květnu a plenárního zasedání v Soluni v listopadu.

III. Národní konsorcium

Národním koordinátorem ReferNetu ČR byl v tomto pracovním roce Národní vzdělávací fond, o.p.s. (NVF). NVF vykonával, zajišťoval a koordinoval všechny aktivity podle plánu práce, v úzké součinnosti zejména s klíčovým partnerem NÚV. Zprávy pravidelně validovala národní reprezentantka ReferNetu z MŠMT a připomínkoval Řídící výbor Národního konsorcia. Dílčí úkoly plnili i někteří další aktivnější členové Národního konsorcia.

Koordinující instituce v roce 2017: Národní vzdělávací fond (NVF), Opletalova 25, 110 00 Praha 1, tel.: 224 500 543

Národní koordinátorka ReferNetu: Ing. Věra Czesaná, CSc. (NVF)
czesana@nvf.cz

Projektová manažerka: Mgr. Zdeňka Šimová (NVF)
simova@nvf.cz

Manažerka webových stránek: Mgr. Anna Krčková (NVF)
krckova@nvf.cz

Klíčový partner: Národní ústav pro vzdělávání (NÚV), Weilova 6/1271, Praha 10, tel: 274 022 208

Manažerka projektu v rámci NÚV: Mgr. Martina Kaňáková (NÚV)
martina.kanakova@nuv.cz

NVF i NÚV disponují expními týmy, jejichž členové jsou angažováni dle svého odborného zaměření a zadaných úkolů.

Národní reprezentantka (MŠMT): **Mgr. Marta Stará (od července 2017)**
marta.stara@msmt.cz
/do července 2017 Mgr. Kateřina Legerská

Národní konsorcium

Do Národního konsorcia sítě ReferNet bylo v roce 2017 v České republice zapojeno celkem 21 institucí. V roce 2017 došlo k obnově členství Úřadu vlády ČR, který byl členem ReferNetu již v letech 2004-2007. Naopak nebylo obnoveno členství FDV v důsledku personální změny.

Seznam členů Národního konsorcia v roce 2017:

	Člen konsorcia	Webová stránka	Kontaktní osoba	e-mail	Telefon
Řídící výbor	NVF	www.nvf.cz	Věra Czesaná	czesana@nvf.cz	224 500 540
	NÚV	www.nuv.cz	Martina Kaňáková	martina.kanakova@nuv.cz	724 652 226
	MŠMT	www.msmt.cz	Petr Bannert; Marta Stará	petr.bannert@msmt.cz marta.stara@msmt.cz	234 812 143
	MPSV	www.mpsv.cz	Martin Sycha	martin.sycha@mpsv.cz	221 923 784
	SPČR	www.spcr.cz	Miloš Rathouský	mrathousky@spcr.cz	225 279 807
	ČMKOS	www.cmkos.cz	Dušan Martínek	martinek.dusan@cmkos.cz	234 461 111
	CZESHA	www.czesha.cz	Jiří Zajíček	jiri.zajicek@mssch.cz	222 924 427
DZS/Eurydice	www.naerasmusplus.cz	Jana Halamová	jana.halamova@dzs.cz	221 850 618	
ICV Mendelu	www.icv.mendelu.cz	Lenka Danielová	lenka.danielova@mendelu.cz	545 135 201	
CSVŠ	www.csvs.cz	Vladimír Roskovec	roskovec@csvs.cz	257 011 312	
SPTV	www.ssvs.cz	Michal Karpíšek/ Iva Voldánová	karpisek@ssvs.cz iva.voldanova@ssvs.cz	603 253 392 775 655 322	
AVOŠ	www.asociacevos.cz	Dana Čapková Markéta Pražmová	dana.capek@atlas.cz prazmova@seznam.cz	602 341 890	
Úřad vlády ČR	www.vlada.cz	Jitka Pohanková Pavel Hradecký	jitka.pohankova@vlada.cz pavel.hradecky@vlada.cz	224 003 821 234 062 416	
VÚPSV	www.vupsv.cz	Aleš Kroupa Miriam Suchomelová	ales.kroupa@vupsv.cz miriam.suchomelova@vupsv.cz	224 972 837 211 152 725	
MU Brno	www.fss.muni.cz	Tomáš Sirovátka	tomas.sirovatka@vupsv.cz	549 496 559, 543 211 865	
SOÚ AV ČR	www.soc.cas.cz	Lumír Gatnar	lumir.gatnar@soc.cas.cz	210 310 567	
AIVD ČR	www.aivd.cz	Sára Drozdová	reditel@aivd.cz	724 256 474	
ATKM	www.atkm.cz	Vladimír Mareš	atkm@atkm.cz	737 920 662	
MPO	www.mpo.cz	Michal Horáček	horacekm@mpo.cz	224 853 222	
SSŠČMS	www.soukromeskoly.cz	Petr Jadrný Pavla Katzová	ssscms@grbox.cz	281 002 623, 603 830 036	
UZS	www.uzs.cz	Ivana Hlavešová Vít Jásek	ivana.hlavesova@uzs.cz vit.jasek@uzs.cz	222 520 951, 222 587 455	

IV. Závěr

Výroční zpráva popisuje výstupy, které byly připraveny v rámci druhého roku ze čtyřletého rámcového období 2016-2019.

Česká republika splnila všechny úkoly stanovené Plánem práce pro rok 2017. Mnoho aktivit je realizováno nad rámec povinností stanovených smlouvou s Cedefopem a zohledňují také národní zájmy. Jde zejména o finalizaci a publikaci zpráv a dalších produktů ReferNetu v českém jazyce. V roce 2017 lze jmenovat zejm. např. aktualizaci a tisk českého informačního letáku o síti a připravovanou publikaci české verze zprávy „Outreach and Guidance in Upskilling Policies in the Czech Republic“ (Metoda „outreach“ a kariérové poradenství v oblasti prohlubování kompetencí v ČR).

Práce zástupců ReferNet ČR je Cedefopem a dalšími mezinárodními členy sítě ReferNet velmi dobře hodnocena. Kvalita práce Národního konsorcia je hodnocena Cedefopem dvakrát ročně prostřednictvím tzv. Status Reports (průběžného hodnocení zasílaného národnímu koordinátorovi). Projekt ReferNet každoročně podléhá nezávislému finančnímu auditu.

Význam ReferNetu je pro Evropskou komisi zásadní, protože je považován za základní zdroj informací o odborném vzdělávání i za věrohodný zdroj mapování dosaženého pokroku v dosahování střednědobých cílů stanovených např. v Řížském komuniké. Ceněny jsou především rozsáhlejší zprávy, jako např. Přehledová zpráva o systému, tematické zprávy a reporting o politice odborného vzdělávání. Proto klade Cedefop velký důraz na jejich kvalitu, věcnou správnost a validaci informací národními reprezentanty.

V polovině listopadu 2017 byla Cedefopu předložena žádost o specifický grant pro pokračování činnosti ReferNetu v ČR v roce 2018. Žádost byla úspěšně schválena a návazně byla podepsána roční grantová smlouva mezi Cedefopem a NVF na rok 2018 na zajištění tohoto pokračování.